

GEERTEBRIEF

Remonstrantse Gemeente Utrecht

Nr. 3 – juni 2022

Thema: Verhalen

5

Verhalen vertellen:
iedereen kan het

Pinksteren

6

Verhaal mij

Inhoudsopgave

Van de redactie	2
Leesrooster	3
Onverwachte combinaties	
ingeblazen door de Geest	4
Verhalen vertellen:	
iedereen kan het	5
Verhaal mij	6
Bijbelverhalen vertellen	7
Magie van verhalen	8
Geef de pen door	9
Column	10
Van de cantor	11
In memoriam	12
Verteluur / Klub	13
Een bewogen geschiedenis	14
Uit de kerkenraad	16
Pinksteren en de symboliek	
van bloemen en kleuren	16
Wijkorganisatie	17
Diaconale Geluiden en collectes	18
Schrijfactie Amnesty International	19
Zomervakanties predikanten	19
Autodienst	20
Adressen en colofon	20

Van de redactie

Verhalen

Pinksteren is het feest van elkaar verstaan. Het Bijbelse Pinksterverhaal kent minder symboliek dan Kerst en Pasen. Er wordt dus een beroep gedaan op onze creatieve geest om inspiratie te vinden voor vrede en verbondenheid.

Op het leesrooster voor de zomer staan teksten uit het Lucasevangelie. Een aantal keer gaat het over moeilijke tijden in je leven en keuzes maken.

Claartje Kruijff verhaalt over de onverwachte ontmoeting met de ontheemde Oekraïense vrouw die te gast is in hun huis en hoe de Geest kan blijven waaien in alle talen.

In een aantal interviews komen verhalen in verschillende facetten voor het voetlicht.

Jacoba de Vries spoort in haar workshops deelnemers aan om hun verhaal te vertellen aan de hand van vertelstenen en daarbij niet vast te zitten aan structuur, maar vrijheid te nemen en gewoon te vertellen. Nieuwsgierigheid en verwondering liggen bij Gerard van den Berg ten grondslag aan zijn motivatie om levensverhalen op te halen, te vertellen en op te schrijven. Verhalen waarin naar voren komt dat iedereen er mag zijn. Hiermee wil hij bijdragen aan een meer inclusieve samenleving. In het verteluur voor kinderen van 5 t/m 12 jaar werken Jacoline Kroon en Mariken Hanke van Peurse met de methode 'de verhalenverteller'. Daarbij is het belangrijk dat je verhalen weet te verankeren in de eigen belevingswereld van de kinderen.

In de rubriek *Geef de pen door* vertelt Paulies de Groot hoe haar huidige band met de Geertekerk is gevestigd op haar – destijds als tienjarige – facultatieve bezoek aan het verteluur.

Diverse Geertekerkers halen herinneringen op aan verhalen die hen zijn bijgebleven uit hun jeugd en wie die mooi konden voorlezen of vertellen. Jan van Aller gelooft dat verhalen erbij kunnen helpen om te gaan met moeilijke en pijnlijke aspecten van het leven. Ook voor kinderen hoeven we daarbij niet té behoedzaam en verhullend te zijn.

In de serie *Een bewogen geschiedenis* verbindt Gerard van den Berg de geschiedenis van de Geertekerk als doopkerk met het heden.

Naar aanleiding van de beleidsdag van de kerkenraad filosofeert Maarten van der Bijl over liederen en diensten zonder woorden.

Moge het Pinksterverhaal ons blijven inspireren. We wensen u allen een goede zomerperiode toe.

Trudy Schreuder Goedheijt

Van Pinksteren tot september

Zondag 5 juni vieren we met elkaar Pinksteren, het feest van Gods nieuwe geest, die niet alleen aan onze deuren klopt, maar er dwars doorheen gaat, zoekend naar wat ons raakt en verbindt. Wat je in beweging en in vuur en vlam zet horen we ook van de nieuwe leden en vrienden die we in de pinksterdienst verwelkomen.

Vanaf 19 juni duiken we in het evangelie naar Lucas. Daarin gaat het een aantal keer over moeilijke tijden in je leven en keuzes maken. Maar ook bekendere verhalen als dat van de barmhartige Samaritaan en dat van Maria en Martha komen aan bod.

5 juni, Pinksteren: Handelingen 2: 1-11

Het feest van Gods geest die neerdaalt op mensen, de leerlingen van toen en de volgers van nu. Waar we ook vandaan komen en welke taal we ook spreken, we zijn verbonden in een geest van liefde.

12 juni, Johannes 3: 1-16

Jezus vertelt Nicodemus dat het nodig is om opnieuw geboren te worden en te leven vanuit een nieuwe geest. Jezus duidt zichzelf hierbij aan als de verbinder tussen het aardse en het nieuwe, hemelse.

19 juni, Lucas 8: 26-39

Een indringend verhaal over een bezeten man bij wie Jezus demonen verdrijft. De omstanders zijn er helemaal door van slag.

26 juni, Lucas 9: 51-62

In dit verhaal gaat het over niet welkom zijn: de Samaritanen willen Jezus niet ontvangen. En tegen wie hem willen volgen, is hij nogal radicaal: er is geen tijd om je dierbare te begraven of afscheid te nemen van je huisgenoten.

3 juli, Lucas 10: 1-20

Jezus stuurt een nieuwe groep leerlingen op pad naar de plaatsen waar hij heen wil gaan, met de kreet 'Vrede voor dit huis'. Maar wie hen niet ontvangt, zal een zwaar lot treffen, zo zegt hij. Is dit de Jezus die we kennen?

10 juli, Lucas 10: 25-37

Het verhaal van de barmhartige Samaritaan. Niet de priester of de Leviet laten zien wat barmhartigheid is, maar de Samaritaan die er eigenlijk niet bij hoort. Kernvraag is niet 'wie is mijn naaste?', maar 'voor wie kan ik een naaste zijn?'.

17 juli, Lucas 10: 38-42

De spanning is voelbaar in het korte verhaal over de zusters Maria en Martha, bij wie Jezus op bezoek is. Terwijl Maria een en al oor is voor Jezus' lessen loopt Martha zich de benen uit het lijf om de gasten te bedienen. Als zij protesteert, geeft Jezus tegengas.

24 juli, Lucas 11: 1-13

In dit deel vragen de leerlingen: "leer ons bidden." En wat volgt is Lucas' versie van dit oude gebed. Ook meer in het algemeen gaat het om 'vraag en je zal gegeven worden'. Maar of op gebed ook automatisch ontvangen volgt?

31 juli, Lucas 12: 13-21

Hier staat hebzucht centraal. Een landeigenaar bouwt, na een goede oogst, grotere schuren om zijn producten in op te slaan. "Maar", klinkt Jezus' stem, "wat heb je aan schatten voor jezelf als je niet rijk bent bij God?"

7 augustus, Lucas 12: 32-40

Een wijze raad klinkt hier heel duidelijk: maak je geen zorgen voor de dag van morgen. Wat voegen ze toe aan je leven? Kijk naar de lelies in het veld en de vogels in de lucht! God zorgt voor wat je nodig hebt, richten jullie je liever op vrede en gerechtigheid.

14 augustus, Lucas 12: 49-56

De tekenen van de tijd zijn ernstig, is de boodschap. Er breekt een tijd van kiezen aan waarin mensen tegen elkaar zullen opstaan.

21 augustus, Lucas 13: 22-30

Ongemakkelijke woorden over wie wel en niet toegelaten worden tot Gods koninkrijk, te lezen in het licht van Jezus' eigen tijd. Maar insluiten en uitsluiten is ook een thema van vandaag.

28 augustus, Lucas 14: 7-14

Een bekend verhaal over het wel of niet bezetten van de beste plaatsen op een feest. En nodig vooral ook de mensen uit van wie je niets terug te verwachten hebt!

Lense Lijzen

Onverwachte combinaties ingeblazen door de Geest

Met Pinksteren in het vooruitzicht denk ik dit jaar aan onverwachte ontmoetingen en combinaties in ons leven. En hoe we gezamenlijk geïnspireerd worden en kostbaar leven kunnen bewaren.

Onverwachte kennismaking

Mariia van dertig woont een tijdje bij ons in huis. Mariia woont en werkt in Kyiv. Ze is geboren in Donetsk, in de Donbas, waar haar familie vandaan komt. Toen Mariia begin april de eerste keer bij ons kwam, had ze een speciaal apparaatje mee om de frequentie en de kracht van onze wifi te checken. Ze ging ermee van onze benedenverdieping naar boven. Wij keken elkaar verwonderd aan, geen idee wat te verwachten, maar dit was een onverwachte kennismaking. Later aan tafel vertelde ze dat ze, als human resource manager voor een IT bedrijf in Kyiv, verantwoordelijk is voor het plaatsen, opleiden en het welzijn van de werknemers. Tijdens de coronapandemie verzorgde ze met haar afdeling trainingen rondom weerbaarheid. Haar baan is gebleven maar bestaat nu uit het uitzoeken waar iedereen is, of ze veilig zijn, hoe het nú met hun mentale welzijn is. De hele dag is ze, nu online vanuit ons huis, bezig om mensen met elkaar in contact te brengen en verder te helpen. Haar werk geeft haar structuur, houdt haar op de been en geestelijk enigszins stabiel, vertelde ze. Haar man van achtendertig is met haar vader in Kyiv en haar moeder en zus zijn in Warschau. Voorheen sprak ze met werknemers van haar bedrijf veel over beter time-management: hoe effectiever te werken en hoofd- en bijzaken van elkaar te scheiden. Ze gebruikte vaak de uitspraak: 'als niemands leven ervan afhangt, dan kan de vergadering uitge-

steld worden'. "Nu", zei ze me, "werk ik 24/7; alles wat ik nu doe is urgent, er hangen levens vanaf."

Levensbelang

Enfin, in dit kader heeft ze dus goede wifi nodig. Aan de telefoon had ik haar gezegd dat we in een dorp wonen. Dat had haar ongerust gemaakt: als je in een dorp in Oekraïne woont dan heb je meestal geen of hele slechte kwaliteit wifi. Voor haar is wifi nu dus van levensbelang. Onze puber, die er ongeïnteresseerd en niet bepaald gastvrij bijzat, veerde plotseling op. Ze zag een onverwachte kans: "Nou zie je wel, dat bedoel ik nou, voor mij is wifi ook van levensbelang, en ik zeg jullie al langer: op mijn kamer is er geen sterk signaal". Ik schaamde me. Maar onze gast moest hard lachen en zei: "Typical". Door het onverwachte bondgenootschap tussen de puber, onze ontheemde gast en de wifi, konden we allemaal ontspannen. Ieder vanuit de eigen wereld en in de eigen taal. De volgende dag installeerde een monteur twee wifi boosters als versterking van ons eigen digitale netwerk. Mijn dochter appte naar haar uitwonende zussen: "Eindelijk behoorlijke wifi in dit huis!"

Achter boom of scherm

Mariia vertelde dat ze vanuit haar bedrijf online lezingen gaat organiseren met Oekraïense auteurs over boeken, of iemand die een mooie inleiding wil geven over een Oekraïense film. De collega's kunnen vanuit hun verschillende locaties door Europa heen inloggen en meedoen vanachter het eigen scherm.

Ik moest denken aan een verhaal dat ik tijdens een contactledenavond in de Geertekerk deelde. Mijn grootmoeder zat met haar vriendin Gerda in zes verschillende jappenkampen. De vrouwen organiseerden onderlinge kerkdiensten en lezingen. "Je stompt anders zo af, hè", las ik terug in een van de dagboeken uit die tijd. De vrouwen in de jappenkampen mochten niet samenkomen, want samscholen was immers verboden. Hun lezingen hielden ze tóch, ieder vanachter een eigen boom. Vóór corona vond ik dat een onwerkelijk verhaal. Maar tijdens de strengste lockdowns zochten wij elkaar op, ieder achter het eigen scherm en toch zoveel mogelijk samen. En nu organiseert Mariia lezingen voor de ver van elkaar verspreide collegae in nood: "To take care of our culture, to take care of our soul(s)", vertelde ze.

En zo daalt de Geest neer en vertaalt zich door de talen van generaties en situaties heen. Al is het van achter een eigen boom of scherm. De bewogenheid en geestkracht van deze vrouwen ontroeren me.

Hoewel ik door de opvoeding heen onze wifi hier thuis vaker als een vloek heb ervaren is het nu in onze huidige samenstelling een zegen. Zo kan de Geest blijven waaien in alle talen!

Claartje Kruijff

Verhalen vertellen: iedereen kan het

Jacoba de Vries is geboren in Hoornsterzwaag (Friesland). Haar moeder was geestelijk verzorger. Wellicht is dat de reden dat ze opgroeide met verhalen en daar belangstelling voor bleef houden.

Levensverhalen

“Tijdens mijn studie culturele antropologie heb ik mij bezig gehouden met levensverhalen. Ik deed onderzoek in een kerkgemeenschap in Duitsland. De leden waren Rusland-Duitsers, afstammelingen van naar Rusland geëmigreerde Duitsers. In de oorlog waren zij verbannen naar Siberië en Kazachstan, omdat ze Duits waren. Sinds de Perestrojka kwamen ze terug naar Duitsland. Door hun geschiedenis had deze gemeenschap veel verhalen verzameld.”

Vertelsteen

“Na de geboorte van mijn dochter kreeg ik steeds meer interesse in taal. Ik ging haar verhalen vertellen: verhalen voor in het donker, verhalen op internationale vrouwendag over haar voormoeders en nog veel meer. Ook bedachten we samen verhalen aan de hand van vertelstenen. Dat is een leuke, creatieve manier om verhalen te vertellen aan de hand van zelf beschilderde stenen. Je kunt dit ook heel goed met volwassenen doen. En als je geen stenen bij de hand hebt, kun je ook wat voorwerpen uit je eigen laden en kasten bij elkaar zoeken.”

De belangen van de boom

“Ik geef ook workshops samen met kunstenaar Engel Pluck over verhalen vanuit de natuur. We gebruiken de filosofie van Bruno Latour om met mensen te delen hoe je je op een nieuwe manier kunt bezig houden met de natuur. Latour vindt dat we ons veel meer moeten inleven in de natuur (niet-mensen), omdat we dan meer begrip krijgen voor de belangen van die natuur. We nodigen deelnemers uit om zich bijvoorbeeld in te leven in een boom. Hoe doe je dat zonder meteen allerlei menselijke eigenschappen toe te dichten aan de boom? En ja, zo'n opdracht roept soms weerstand

op. Maar via gesprekken over de vraag of zoiets wel kan, lukt het altijd om iedereen mee te laten doen.”

Wat is een verhaal?

“Als ik met groepen aan de slag ga, maak ik duidelijk dat niets fout is en dat een verhaal echt niet aan de regels hoeft te voldoen die je op school hebt geleerd. We leren dat een verhaal altijd een structuur en een opbouw moet hebben. Het kan inderdaad heel nuttig zijn om daar eens over na te denken als je schrijver wilt worden. Maar je kunt al die regels ook eens loslaten. Dat raad ik mensen ook aan: neem de vrijheid en schrijf of vertel gewoon maar.”

Gedichten

“Op de website van Poetry International kun je luisteren naar gedichten in allerlei talen die je zelf niet spreekt. Doe dat eens. En schrijf daarna op wat je hebt gehoord, maar niet letterlijk verstaan. Van al die vrije associaties komen vaak de mooiste zinnen en gedachten. Het is een vrije en ook interessante manier van werken.”

Meer weten over bijvoorbeeld vertelstenen? Kijk op de website <https://verhaalsels.nl> of neem contact op met Jacoba via info@verhaalsels.nl

Ineke Ludikhuizen

Verhaal mij

Verhaal mij! Dat geeft kort en krachtig weer wat Gerard van den Berg doet: levensverhalen ophalen, vertellen en opschrijven. Zoals hij het zelf zegt: “Ik voel mij een doorgeefluik. Zeker sinds ik kinderen heb, voel ik sterk de behoefte om levensverhalen door te geven aan de volgende generaties.”

Familiegeschiedenis

“Voor het radioprogramma *Adres onbekend* deed ik jaren achter de schermen intake-interviews. Daar hoorde ik veel indrukwekkende levensverhalen en ontdekte ik dat ik daar meer mee wilde doen. Ik kan goed luisteren en kreeg verhalen uit mensen die ze nog niet eerder hadden gedeeld. Ik ontdekte dat ik vrij gemakkelijk het vertrouwen van mensen kan winnen. Zo kwam ik voor één van mijn levensboeken in gesprek met een vrouw, die een abortus heeft ondergaan. Zij had dit gevoelige thema nooit met haar zoon gedeeld. Uiteindelijk zijn zij met elkaar in gesprek gekomen over wat er met haar is gebeurd en de impact daarvan op haar leven. Later hoorde ik dat ze hierdoor dichtert tot elkaar zijn gekomen. Ook mijn eigen familiegeschiedenis heeft hiaten. De onbekende geschiedenis van mijn opa intrigeert mij. In de Tweede Wereldoorlog ging hij voor de Arbeitseinsatz naar Duitsland. Mijn opa – die ik niet gekend heb – heeft daar nooit iets over verteld. Ik ben op onderzoek uitgegaan en kwam achter adressen waar hij heeft verbleven. Met mijn vader ben ik daarnaartoe gegaan, waardoor mijn familiegeschiedenis meer kleur heeft gekregen. Ik heb ook stamboomonderzoek gedaan en ben altijd op zoek naar wat ik nog meer kan achterhalen over de generaties die mij zijn voor gegaan. Steeds meer informatie is (digitaal) toegankelijk. Dus daar kun je lang mee doorgaan.”

Inclusief

“Het optekenen van levensverhalen van anderen geeft mij ook veel voldoening. Met verhalen over dat iedereen er mag zijn, wil ik bijdragen aan een meer inclusieve sa-

menleving. Half april verscheen van mijn hand ‘Een nieuwe wereld ging open’, waarin ik het verhaal van een Turkse vrouw beschrijf. Haar leven wordt totaal op zijn kop gezet als zij haar derde kindje krijgt, een jongetje met een waterhoofdje. Ze beseft dat ze voor de opvoeding van dit kind haar eigen pad moet kiezen. Uit haar eigen cultuur is ze gewend dat een kind met een handicap thuis wordt gehouden. Maar zij wil haar kind meer kansen geven. Er ging een nieuwe wereld voor haar open, ze heeft Nederlands geleerd en zichzelf verder ontwikkeld. Deze vrouw wil haar verhaal delen met een groter publiek om mensen duidelijk te maken dat er veel mogelijk is voor een kind met handicap.

Momenteel ben ik ook verbonden aan het project hoiUtrecht (onderdeel van Stichting hoi = herstel ondersteunende intake). Deze stichting wil inspirerende verhalen verspreiden van mensen die gewoonlijk weinig worden gehoord, bijvoorbeeld mensen met een beperking of een vluchtelingenachtergrond. Ik kom er steeds meer achter dat ik me aangetrokken voel tot mensen die zich buitengesloten voelen. Ik weet enigszins wat dat is, omdat ik in mijn jeugd gepest ben. Ik trok me terug en kon mezelf goed vermaken.”

Radio

“Lezen en verhalen prikkelden mijn verbeeldingskracht. Radio heeft me ook altijd gefascineerd. Als kind van een jaar of 13-14 luisterde ik 's avonds in bed naar intrigerende verhalen, bijvoorbeeld Damocles met radiodocumentaires. Zo greep het verhaal van een treinmachinist me aan, als hij vertelt over wat er met hem gebeurt als iemand voor de trein springt. In mijn opleiding Journalistiek koos ik als hoofdvak Radio. Ik maak nu ook podcasts, probeer mensen op een vertelstoel te krijgen met de methodes van storytelling. Momenteel verzamel ik historische verhalen voor de archiefinstelling Tresoar in Friesland. Onder meer het verhaal van iemand die in de oorlog als baby in Friesland terecht kwam, zijn

joodse ouders nooit meer terugzag en vertelt wat dit heeft gedaan met zijn identiteit. Maar ook iemand die als laatste eindigde in de Elfstedentocht 1963 over wat er die dag gebeurde. In een podcastverhaal snijd ik mezelf er meestal tussenuit en bewerk ik het met geluid, zodat het een vertelling van iemand wordt. Radio en podcasting zijn bij uitstek media van de verbeelding.”

Motto

“Aan dit alles ligt een zekere nieuwsgierigheid ten grondslag. Mijn levensmotto is dan ook: *Verwonder je!* Ik dwaal graag door het leven, het landschap, de tijd. *‘Volg niet de route die je kent, de omweg is veel mooier. Je ziet meer langs een weg die je niet kent’* (Stef Bos). Kijken en luisteren, je zintuigen gebruiken. Allemaal inspiratiebronnen voor verhalen, onder meer over natuur of geschiedenis. Geschiedenis heeft me altijd geboeid. Zo vond ik al wandelend door de stad ook aanknopingspunten voor de serie over de historie van de Geertekerker. De komende tijd wil ik me meer gaan toeleggen op het vastleggen van mondelinge verhalen voor de geschiedenis, oral history. Zoals onder meer de verhalen van de vrouwen van Srebrenica, die Selma Leydesdorff vastlegde en waarop de politiek duidelijk niet zat te wachten. Zo kunnen ook verhalen waar geen schriftelijke bronnen van bestaan een licht op de geschiedenis werpen.”

Meer info over het vastleggen van levensverhalen in tekst of audio: gerard@verhaalmij.nl

Trudy Schreuder Goedheijt

Bijbelverhalen vertellen

Ooit heette het 'zondagsschool', maar wie heeft er zin in school op zondag? 'Verteluur' is een meer passend woord voor wat de Geertekerk biedt aan kinderen in de basisschoolleeftijd. Alles draait immers om het vertellen van verhalen uit de Bijbel.

Leiding toegerust

Jacoline Kroon en Mariken Hanke van Peursem praten met enthousiasme over het verteluur in de Geertekerk. Er wordt gewerkt met 'de verhalenverteller', een methode die mede door ds. Marthe de Vries is ontwikkeld. Alle belangrijke verhalen uit de Bijbel vind je daarin terug. "Als je wekelijks een verteluur houdt (wat wij niet doen) dan loop je in drie jaar tijd de Bijbel door. Ook de kinderen van ons verteluur (groep 2 t/m 8) krijgen bijna alles mee. Naast de verhalen voorziet de methode ons van vragen en verwerkingsmethoden. Als leiding worden we dus ondersteund en toegerust", aldus Mariken Hanke.

Leeftijden

"Wat wel lastig is", vertelt Jacoline, "is het grote verschil in leeftijd. Er zijn te weinig kinderen om twee groepen te maken, dus zitten kinderen van 5 t/m 12 jaar bij elkaar. Dan zie je soms de jongere kinderen afhaken, omdat het te moeilijk is of de oudere kinderen, omdat het te simpel is. Het is best lastig om de aandacht van alle kinderen te vangen in de korte tijd die er is voor het verteluur."

Mariken Hanke: "Soms kun je wel organiseren dat het ene groepje kinderen alvast aan het tekenen of knutselen slaat, terwijl je met een ander groepje nog bezig bent met het verhaal."

Rituelen

"Met aandacht en liefde voor kinderen kom je een heel eind als leiding" vindt Mariken Hanke. "De verhalen kun je voorlezen of uit je hoofd vertellen. Met grotere kinderen kun je praten over hoe ze God zien, welke vragen ze daarbij hebben. Voor alle

kinderen is het belangrijk dat je de verhalen weet te verankeren in hun eigen belevingswereld. En er zijn vaste rituelen als houvast voor leiding en kinderen" aldus Jacoline. Kerkgangers kennen een paar van deze rituelen. Een speciale kaars wordt aangestoken in de kerk. Deze wordt samen met een bloem vanuit de kerk meegenomen, terwijl gezongen wordt: 'zij dragen het licht voor zich uit'. Er is in de eigen ruimte een begin, een liedje, er wordt geld opgehaald voor een goed doel en er is een afsluiting. "In de coronatijd was het heel moeilijk om dit format toe te passen. Toen was het belangrijk om elkaar digitaal te zien en samen plezier te hebben" vertelt Jacoline.

Band

"Het verteluur is leuk en aantrekkelijk als er een onderlinge band is en de kinderen elkaar graag weer zien. Centraal staan steeds de verhalen die we de kinderen willen vertellen, maar om die verhalen heen gebeurt van alles wat de onderlinge band

versterkt", zeg Mariken Hanke. "De ouders kunnen we gemakkelijk betrekken door de appgroep van het verteluur. Ze weten dan wat er verteld gaat worden en kunnen het er thuis ook nog eens over hebben."

Moeilijke verhalen

"Gelukkig is Marthe er om ons te helpen, want er staan ook heel lastige verhalen in de Bijbel die je zelf al niet goed snapt. De methode biedt wel wat achtergrondinformatie, maar Marthe heeft altijd een plan paraat hoe je iets aan kunt pakken. Dat is heel prettig en helpend voor ons als leiding. Alle ouders kunnen daardoor ons verteluur leiden", aldus Jacoline.

Ineke Ludikhuizen

Lijkt het je leuk om mee te doen met het leiden van het verteluur? Neem dan contact op met Jacoline Kroon, jmmkroon@gmail.com

Magie van verhalen

Welk verhaal maakte het meeste indruk? Wie kon in je jeugd het mooiste of het spannendste vertellen? Daarover spraken we verschillende mensen tijdens de koffie, na kerkdienst of na de cantorijrepetitie.

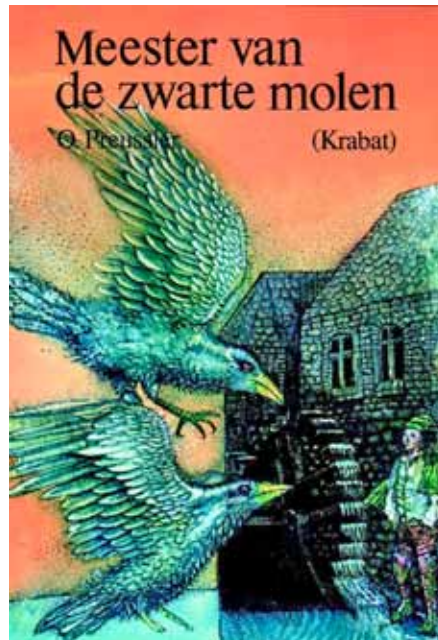
Vertellen blijkt vaak een gave van een leerkracht, terwijl het talent van meeslepend voorlezen eerder genoemd wordt als iets dat een familielid bezat, een vader, een grootmoeder of een oom.

Ook zijn er veel dierbare herinneringen aan begenadigde vertellers op de zondagschool: hoe je bij sommige 'meesters of juffen' zelf als het ware meeliep in het Kerstverhaal, naast Jozef en Maria op het ezel-tje. Een verteller springt eruit als hij/zij een verhaal zó beeldend vertelt, dat je er zelf in meedoet. Mensen die een talent hebben om a l'improviste een verhaal te verzinnen worden ook speciaal genoemd.

Ook minder klassieke vormen van vertellen en voorlezen worden genoemd, bijvoorbeeld een jeugdserie op televisie, *de avonturen van Kantjill*, een Indonesisch schimmenspel.

Jacobi Verheul verwoordt het zo: "Toen ik een jaar of zes was, was ik dol op hoorspelen op de radio. Op maandag was er altijd een verhaal van *Ernst-Jan en Snabbeltje* en later *Saskia en Jeroen*. Maar het allerleukste vond ik *De tovercirkel* op dinsdag, met een hoorspel en liedjes."

Rinus Gerlofs schiet direct een specifiek boek te binnen: *Meester van de zwarte molen* van Otfried Preussler. "Ik las het toen ik een jaar of elf was. Ik weet nog precies waarover het ging: een molenaar, die tovenaars is en jongens gevangen houdt. Hij veranderde hen in zwarte raven. Een jongen mag alleen bij hem weg als het meisje dat echt van hem houdt hem op de jaarmarkt herkent tussen al die andere zwarte raven. Een heel spannend boek. Het fascineerde me hoe het meisje die ene jongen zou kunnen herkennen. Het mooiste vond ik dat het goede het kwade overwint."

Loes Heidstra vertelt hoe verhalen uit haar jeugd ook nu nog doorwerken: "Mijn moeder kon prachtig voorlezen. Ik was dol op *De kleine zeemeermin* van Hans Christian Andersen. Wat ik indrukwekkend vond was dat ze haar stem moest offeren aan de heks in de zee om benen te kunnen krij-

gen. En dan ook nog benen die pijn deden bij elke stap. Ik ben net geopereerd aan een been en lopen is pijnlijk. Misschien moet ik daarom nu steeds aan dat sprookje denken. Mijn oma was lerares op de basisschool. Ze logeerde vaak bij ons. 's Ochtends vroeg kropen mijn broertje en ik bij haar in bed en dan verzong ze verhaaltjes over reuzen met een hond. Na zo'n logeerpartij kwam mijn broertje vaak bij mij om een verhaaltje bedelen. Zo begon ik met verhalen vertellen en ben dat steeds blijven doen. Via cursussen heb ik er veel over geleerd. Nu vertel ik vooral aan de kinderen van de kinderopvang waar ik werk."

Bij al deze warme herinneringen klonk ook nog een kritische noot: in deze tijd lijkt het of de ervaring en het gevoel belangrijker zijn dan de feiten. Bij een overwaardering van de vertelkunst zou je kunnen vergeten dat er ook een element van escapisme in kan zitten.

Maar dat verhalen en vertellen magie hebben is duidelijk en spreekt ook uit de ervaring van Jan van Aller: "Mijn moeder had de gave om tijdens lange wandelingen – en voor een kind is een wandeling al snel erg lang – verhalen te verzinnen. Wij mochten dan ook nog eens tussendoor vragen stellen. Of er iets tegen inbrengen ('Dat kan toch niet!'). Naadloos nam ze die op in het verhaal. Door het geboeide luisteren vergaten we hoe ver het was."

Vertellen en mijn band met de Geertekerk

Ik geef de pen door

Mijn geschiedenis met de Geertekerk begon met verhalen die mij verteld werden. In 1962 volgde ik als tienjarige in de Geertekerk het verteluur bij mevrouw Ten Thije (of was het mevrouw Elfers?), in mijn herinnering een vrij strenge dame. Die deelname aan het verteluur lag niet voor de hand want ik groeide op in een gezin waar religie, kerk, God, niet benoemd werden. Ik ging in 1962 simpelweg mee met een vriendinnetje, op eigen verzoek. Ik had al wel iets gehoord van de verhalen die daar verteld werden omdat mijn grootvader, die Nederlands-hervormd predikant was, na zijn emeritaat een paar jaar bij ons in huis heeft gewoond. Hij las mij voor uit de 'Bijbelse verhalen voor jonge kinderen' van Cramer-Schaap. En blijkbaar is daaruit wel het nodige blijven hangen want de tekeningen uit dat boek, dat er veelgebruikt uit ziet, herken ik nog precies. Of ik op die jonge leeftijd begreep dat deze verhalen te maken hadden met geloven en met de Bijbel, kan ik mij niet herinneren.

Er volgden vele jaren waarin het geloof voor mij geen, althans geen bewuste, rol speelde. Wel had ik verschillende vrienden die bij de Geertekerk hoorden. Op een of andere manier bleef de Geertekerk voor mij een vertrouwde klank.

Veel later in mijn leven zocht ik de verhalen in de Geertekerk

weer op en bezocht ik af en toe een dienst. In 2005 werd ik lid, na de oriëntatiecursus gevolgd te hebben bij Florus Kruyne. Het fijnste vond en vind ik de preken waarin een Bijbelverhaal wordt naverteld en vandaar lijnen worden getrokken naar het heden. Het is zo bijzonder dat de mensen van toen met dezelfde vragen en problemen worstelden als wij nu nog doen. Dat is ook wat mij aantrekt in de gemeenschap van de Geertekerk: uitwisseling met andere mensen die net als ik op zoek zijn naar de werkelijke waarden in het leven, horen hoe hun levens verlopen en hoe zij, als het ware gedreven door een bijzondere kracht, doorzetten en volhouden. En laat het nu net bijna Pinksteren zijn. Pas sinds kort realiseer ik mij dat die 'bijzondere kracht', waarover ik destijds in mijn geloofsverklaring schreef, dat ik die soms kon ervaren in het contact met andere mensen, maar ook in de natuur of in muziek, misschien ook Heilige Geest genoemd kan worden. Of het suizen van de zachte bries, dat klinkt mij minder hoogdravend in de oren. Zoals de wind door een berk of een populier kan waaien en een kalm zacht gefladder kan meebrengen. Dat geeft even rust in het intensieve leven.

Paulies de Groot

Meisje met zwavelstokjes

Column

Kunnen verhalen kinderen helpen om de complexe werkelijkheid beter te begrijpen en te duiden? En moeten verhalen dan alles laten zien zoals het echt is? Of is dat te schokkend en ontregelend? En moet je in verhalen de realiteit wat verzachten om een kind te helpen de werkelijkheid beter voorbereid tegemoet te treden?

Die vraag werd voor ons destijds jonge ouders concreet op 11 september 2001, '9/11', de dag van de aanslagen op de Twin Towers. Onze oudste dochter was zes. De moeder van een even oud vriendinnetje kwam langs, net als iedereen in schok en ontzet. We bespraken of en hoe we dit nieuws (en de beelden!) zouden bekijken en bespreken met die meisjes van zes. Beschermen tegen heftige beelden waarvan ze de impact nog niet kunnen inschatten? Of juist, onder begeleiding, laten zien: dit is óók wat mensen elkaar kunnen aandoen? Ze zo leren om nieuws, ook moeilijk nieuws, op waarde te schatten? Wij kozen uiteindelijk voor optie twee.

Vaak denk ik er aan terug. En nu, voor het thema van deze Geertebrief, houdt het me weer bezig. Ik heb het idee dat we meer dan in vorige generaties de neiging hebben om kinderen overmatig te beschermen en om de verdrietige en schokkende aspecten van het leven op een te gedoseerde en soms verhullende wijze met ze te delen. En dat verhalen, ook waarin niet alles goed afloopt, juist kunnen helpen om die soms zo rauwe werkelijkheid beter aan te kunnen.

Een paar voorbeelden. Afgelopen tijd zag ik wat oude jeugdboeken in. Bijvoorbeeld 'Bloempjes der vreugd voor de lieve jeugd', destijds een populair kinderboek. Voor ons gevoel nu met een bijna ondraaglijk moralisme. En met een vanzelfsprekendheid waarmee verhalen over en afbeeldingen van ziekte, ongelukken en zelfs dood in het boeken zijn gebruikt.

En dan het verhaal over een meisje dat zo onverstandig is om met lucifers (zwavelstokjes) te spelen. Uiteraard gaat dat mis: kleren en haar vatten vlam en ze brandt letterlijk (!) tot haar schoenzolen af tot er slechts een hoopje as van over is, zeer tot verdriet van ouders en vrienden.

Zo zijn er talloze voorbeelden van de realistische manier waarop in kinderverhalen de gevolgen van onverstandig gedrag werden vertaald en verbeeld. Er zat geen 'bijsluiters' bij deze wijdverspreide kinderliteratuur en er werd niet gewaarschuwd voor 'schokkende beelden'.

Toen ik zelf een kind was, kende de boekenkast van mijn ouders geen 'verboden afdelingen'. Ik mocht lezen en zien wat ik wilde. Als ik iets niet begreep of spannend vond, kon ik dat

zeggen. Zo herinner ik me dat er elk jaar de catalogus van de expositie World Press Photo was. Naast prachtige foto's van natuur en mooie portretten stonden daar ook niets-verhullende foto's in van oorlogen. De beruchte foto van een meisje dat vlucht na een napalm-aanval in Vietnam. Zulke foto's zie je tegenwoordig niet meer zomaar in kranten en op het nieuws. Waren we destijds zo hardvochtig of zijn we nu juist te behoedzaam?

Het klinkt wat vreemd, maar ik ben blij dat mijn ouders ons niet weghielden bij al het moois én vreselijks van het leven. Het helpt om je in te leven in de gruwelijkheid van verhalen van oorlog. Het voorkomt dat je het lijden al te makkelijk wegschuift, hoe pijnlijk het soms ook is om te zien. Als het jou raakt zul je ook beter in staat zijn te beseffen hoe het een ander raakt.

Daarom denk ik dat we niet té behoedzaam en verhullend hoeven om te gaan met moeilijke en pijnlijke aspecten van het leven en die óók aan kinderen kunnen vertellen. Verhalen kunnen daarbij helpen. Als je maar tijd neemt om erover te praten hoeft je niet bang te zijn dat het te schokkend is. Weghouden of verhullen zal de confrontatie met het leven er uiteindelijk niet makkelijker op maken.

Aan de weinig subtiele verhalen en plaatjes uit boeken als 'Bloempjes der vreugd' heb ik zelf in ieder geval geen nare dromen overgehouden. Al met al een aanleiding om bewust bezig te zijn met de vraag: Welke verhalen helpen om de rauwe werkelijkheid iets beter aan te kunnen?

Jan van Aller

Op verhaal komen: een dienst zonder woorden?

Tijdens de beleidsdag van de kerkenraad mocht ik iets vertellen over de liturgie van de Geertekerk. Hoe heeft die zich ontwikkeld? In de jaren zeventig was er een periode van liturgische herziening. Verder terug is ook interessant, via de reformatie terug naar de eerste christelijke gemeenten: wat weten we daar eigenlijk van? “De hele tijd samen eten”, zei iemand, en daar komt het natuurlijk op neer. Met collecte, want als je niets meeneemt, valt er niets te eten. “En zingen, de hele tijd”, weet iemand anders. Het is frappant te zien hoe snel de liturgische grondvorm van *inkeer - woord - delen - uitzending* te herleiden valt. En hoe die in grote lijn intact is gebleven in zowel rooms-katholieke, lutherse als calvinistische liturgie.

Marthe vroeg aan de aanwezigen: “Wat maakt een bijeenkomst eigenlijk tot een kerkdienst?” “Een preek”, zei iemand. “Maar de dienst van Goede Vrijdag had geen preek en was toch echt een dienst”, aldus iemand anders. Zingen dan? Bidden? “De combina-

tie van aangeraakt worden in ziel, geest en verstand”, abstraheert weer iemand anders.

Het blijkt net zo'n leuke vraag als: wat maakt een mens tot een mens? Je weet het wel zo'n beetje, maar hoe verwoord je het? Als het twee armen en twee benen heeft? Er zijn mensen zonder, dus dat is het niet precies. Verstand: idem. Een hoofd misschien? Maar ook een mens zonder hoofd zullen wij als mens herkennen, wat gemankeerd, maar toch...

Het zoeken naar een definitie leidt tot een leuk gesprek, ook over wat men zoekt in de kerk. Voor de een is het essentieel om samen stil te kunnen zijn, voor een ander is het even weg van de dagdagelijkse dingen zijn en bepaald worden bij andere onderwerpen. De een noemt de sociale contacten, de ander vindt dat juist wat vervelend: laat me maar even rustig zitten daar, jammer dat er altijd zo gekletst wordt.

Ik moet denken aan nog zo'n vraag: wat maakt een lied tot een lied? Een tekst op een melodie? Toch schrijft Mendelssohn een bundel *Lieder ohne Worte*, liederen zonder woorden. Als dat ook kan, is een tekst blijkbaar niet essentieel. Ik vind het wel een verademing soms: geen woorden. We zijn zo verbaal in de kerk! Praten zodra we binnenkomen, woorden van welkom, woorden zingen, woorden lezen en dan een preek van woorden... Kan het niet wat minder?

Ook beeld kan een verhaal vertellen. Muziek ook. Zouden we een hele kerkdienst zonder woorden gestalte kunnen geven? Claartje Kruijff en ik willen dat eens proberen uit te werken. Florus Kruyne legde de genoemde grondvorm (*inkeer - woord - delen - uitzending*) uit in termen van verbinding: *verbinden met jezelf - verbinden met het hogere (verticaal) - verbinden met elkaar (horizontaal) - en in die verbondenheid weer je weg vervolgen*. Is daar steeds tekst bij nodig? Of kan het in stilte, muziek, beeld? Wij komen daar nog op terug. Misschien blijkt helemaal zonder woorden wel onmogelijk. In dat geval moet het een 'dienst-van-geen-woord-te-veel' worden, conform dit gedichtje van K. Schippers:

*In dit gedicht
is geen woord
te veel*

*Neem je er iets af
dan is het
niet meer heel*

Maarten van der Bijl

In memoriam

Ronald Lubbert

Ronald Lubbert groeide op in Indië en maakte daar de verschrikkingen van de oorlog mee. Dat heeft hem diepgaand getekend. Deze ervaringen van onderdrukking, onvrijheid en verlies maakten dat voor Ronald twee begrippen heel belangrijk waren in zijn leven: vrijheid en verbinding.

Het ging Ronald zowel om fysieke als ook om geestelijke vrijheid. Vrijheid om te geloven en te denken wat je wilt. Daarom voelde hij zich helemaal thuis in vrijzinnige geloofsgemeenschappen. Zelf remonstrants was hij ook jaren actief betrokken bij de kleine afdeling van de Protestantenbond in Maarssen. De fysieke vrijheid voelde hij vooral op het water en in de bergen. Hij was een hartstochtelijk watersporter: zeilen en roeien.

In en door de oorlog had hij ook het belang van verbondenheid leren kennen. Hij was aan veel organisaties en groepen verbonden en zette zich daar ook voor in. Hij is penningmeester geweest van het landelijk bestuur van de remonstranten en hij was jarenlang bestuurslid van de Hoorneboeg.

De laatste jaren waren moeilijk: Parkinson maakte hem steeds zieker, waardoor er meer zorg nodig was. Omringd door de liefdevolle zorg van zijn vrouw Riekje is hij uiteindelijk overleden. In een volle Geertekerk namen we op 5 april afscheid van hem. Ronald is 92 jaar geworden.

Marthe de Vries

Maria Johanna van Hoorn-Pannevis

In de vroege morgen van 15 april, op Goede Vrijdag, is Marjo van Hoorn in de leeftijd van 93 jaar vredig ingeslapen. Marjo was een bescheiden iemand die tegelijk wist wat ze wilde. Ze was belangstellend, betrokken, ondernemend en actief. Ze was muzikaal, genoot van haar tuinen in Boxtel en in Maarn, wandelde alle hoeken en gaten van de hele omgeving af en was graag in de buurt van water. Naast haar gezin deed ze allerlei

vrijwilligerswerk. Ze onderhield relaties en vriendschappen trouw. Ze luisterde goed en leerde graag dingen. Ze hield van familierituelen, feesten en gezelligheid. En dat alles zag ik terug op haar kamer in het hospice, gevuld met bloemen en kaarten en foto's van haar geliefden.

Van de Arminiuskerk in het Rotterdam van haar jeugd kwam Marjo later terecht in de Geertekerk waar ze lang collectant was, af en toe viool speelde en meewerkte aan het kerstspel. De laatste jaren werd het voor haar moeilijk om te komen, maar ze leerde van haar kinderen online met ons mee te kijken. En ze bezocht de vaste leesclub in Doorn.

Marjo heeft drie van haar kinderen en haar echtgenoot overleefd. In gesprek over haar leven en wat ze allemaal had moeten dragen aan verdriet en verlies, opende ze af en toe een luikje, maar niet lang. Ze stuurde ons gesprek dan gauw terug naar het goede en moois in haar le-

ven en hoe dankbaar ze daarvoor was. Ze had die krachtige en optimistische levenshouding van thuis uit meegekregen, vertelde ze. Marjo heeft het kruis van Goede Vrijdag in haar leven meerdere malen moeten dragen maar telkens haalde ze nieuwe kracht en hoop uit het Licht en de nieuwe morgen van Pasen.

Op donderdag 21 april, in de week na Pasen, was de uitvaartdienst in de Doopsgezinde kerk in Zeist - waar in 2015 ook haar man Edu uitgevaren werd. Toen de auto met kist op weg naar de uitvaart vertrok heeft het buurtorkest haar uitgezwaaid met een laatste groet.

*Moge Marjo ontvangen worden
in de Eeuwige Tuin
waar ze mag rusten in vrede
Dat er op haar gewacht wordt
en ze zal staan in Licht*

Claartje Kruijff

Palmpasen

Vorig jaar vierden de kinderen alleen onder elkaar Palmpasen in een lege Geertekerk, omdat de geldende maatregelen geen bezoekers in de kerk toestonden.

Dit jaar haalden we het dubbel en dwars

in: een feestelijke optocht van meer dan twintig kinderen die met hun vrolijk versierde stokken door de bomvolle Geertekerk trokken.

Het was echt een gedenkwaardige intocht.

In herinnering aan Jezus' intocht in Jeruzalem, maar ook een beetje de intocht van deze tijd, waarin alles weer mogelijk is.

Marthe de Vries

De Klub te water

Op zaterdag 25 juni gaat de Klub te water: we gaan een dag zeilen op de Nieuwkoopse Plassen. Onze uitvalsbasis is de kosterij van het remonstrantse kerkje in Nieuwkoop. Daar starten we en daar zullen we de dag met pannenkoeken besluiten.

We hopen natuurlijk dat het prachtig weer zal zijn en dat we dan ook nog even lekker kunnen zwemmen!

De kinderen die de overgang van het Verteluur naar de Klub gaan maken, gaan ook mee.

Ben je tussen elf en twintig jaar en wil je mee? Opgave bij Marthe de Vries: marthedevries@dds.nl

Marthe de Vries

Een bewogen geschiedenis

Aflevering 8: De doop

‘In haar laatste dienst als bedehuis voor de hervormde gemeente, werden hier de speciale doopbeurten gehouden, zodat in de Geertekerk méér kinderen gedoopt zijn dan in de andere oude kerken van Utrecht. Toen de restauratieplannen bekend werden hebben velen een steentje willen bijdragen, omdat zij in de Geertekerk waren gedoopt.’ Het maandblad Oud Utrecht van januari 1957 staat uitgebreid stil bij de vraag waarom de Geertekerk zo snel weer uit haar as verrees na jaren een ruïne te zijn geweest. De doop blijkt hierbij van doorslaggevende betekenis te zijn geweest. Wat bracht mensen ertoe om zich in de Geertekerk te laten dopen?

Gemeenschap

‘Niets bestaat van zichzelf alleen. Alles moet wel met alles verbonden zijn. Met alles in de kosmos.’ Begin februari van dit jaar is eindelijk weer een normale doopdienst mogelijk in de kerk. In deze dienst staat het thema *gemeenschap* centraal, waarbij de doopouders de bovenstaande prachtige woorden van de Vietnamese monnik Thich Nhat Hanh aanhalen. Nadrukkelijk komt naar

voren hoe alles met elkaar verbonden is en hoe we als kerk één gemeenschap vormen, waar iedereen een plek mag hebben. Het raakt me diep. Het voelt als een nieuw begin. Ik ervaar de bijzondere verbinding met de gemeenschap, met de mensen die ons zijn voorgedaan, met de wereld om ons heen. Ik zie de doopouders bij het doopvont staan, terwijl mijn eigen zoon op mijn schoot zit. Ik zie hoe het water over de

dopelingen wordt gesprekend. In gedachten keer ik terug naar het moment dat we onze zoon doopten. Hoe hij instemmend ‘amen’ zei, tegelijk met voorganger Alleke Wieringa.

Doopkerk bij uitstek

Ik bedenk hoeveel mensen ons zijn voorgedaan. Een simpele zoekopdracht op internet zorgt al voor meer dan 24.000 hits van

mensen die in de Geertekerk gedoopt zijn. Opvallend zijn de namen van de Utrechtse Paus Adrianus VI en van recentere datum Majoor Bosshardt.

Sinds 1956 staat de huidige doopvont op zijn plek, geschonken door de Utrechtse beeldhouwer Pieter d' Hont. Op de kuip staan de symbolen van de vier evangelisten: de engel van Mattheüs, de stier van Lucas, de leeuw van Marcus en de adelaar van Johannes. Hoe de doop in de eeuwen voorafgaand eruitgezien heeft, is moeilijk na te gaan. In de Gids en reisboek voor de stad en provincie Utrecht uit 1884 vind ik nog wel een interessante vermelding over de functie van het toenmalige doopvont: *'De kerk is weinig doelmatig ingericht. Het voetstuk, waarop de preekstoel rust, is het steenen voetstuk van de oude doopvont der kerk en het enige van dien aard, dat men in Utrecht aantreft.'*

Steunend en liefdevol

In de archieven is moeilijk terug te vinden wat mensen bewoog om hun kinderen te laten dopen. Daarom maak ik een korte rondgang langs dopelingen van recentere datum. Pien de Maar schiet nog steeds vol als ze terugdenkt aan haar doop op 13 mei 1990. "Ik was 43 jaar toen ik gedoopt werd tussen twee tienjarigen. Eigenlijk voelde ik helemaal niet de behoefte om me te laten

dopen. Of iemand wel of niet gedoopt is, doet er voor mij niet toe. Iedereen is welkom in de kerk. Het kwam op mijn pad. Ik was op bezoek bij voorganger Wim Overdiep, aan wie ik vertelde dat ik een verdrietige periode doormaakte. Hij pakte mijn hand en zei: 'Voor jou was het dus geen Pasen.' Ik voelde me gehoord en vroeg aan hem: wil jij me dopen?' Voor Pien is dit persoonlijke contact van doorslaggevende betekenis geweest om zich te laten dopen. "Ik kon me aan hem toevertrouwen. Als ik terugdenk hoe hij bij de doop achter me ging staan en mijn schouders beroerde. Het was zo steunend en liefdevol. De doopkaars staat nog steeds in mijn woonkamer. Ik ben daar heel zuinig op. Als er iets is dat mij ernstig van mijn stuk brengt steek ik 'm aan. De vreselijke beelden uit Oekraïne bekijk ik nu door het vlammetje. Ook in de duisternis schijnt het licht."

Voor Bart Kooiman en Evelien Kooiman-Dijkstra is de doop een verlengstuk van hun huwelijk in de Geertekerk. Evelien: "Na een lange zoektocht kwamen we uit bij de Geertekerk en zijn we hier getrouwd. Het was een logisch vervolg om onze kinderen hier te laten dopen, omdat deze kerk hun de ruimte biedt voor hun eigen zoektocht en hun eigen keuzes." De doop van hun drie kinderen valt midden

in de coronatijd en alleen directe familie kan aanwezig zijn. Evelien: "Het was heel intens om het op deze manier mee te maken en creatieve oplossingen te bedenken om er een mooie dienst van te maken. Zo was er samenzang van de twee opa's van de dopelingen en konden mensen met de livestream meekijken, die anders niet in de kerk waren geweest. Een moeder van een klasgenootje was tot tranen geroerd. En een tante verzuchtte dat de boodschap van deze doop een voorbeeld is hoe het wel zou kunnen zijn."

Met de verhalen van Pien, Bart en Evelien ga ik zelf weer verder op reis. Op naar de doopdienst van onze dochter met in gedachten de woorden die Pien mij nog mailt: "Het gedoopt worden heb ik ervaren als vreugdetranen van de Eeuwige. Als een onuitwisbaar geschenk draag ik deze gebeurtenis met me mee."

Gerard van den Berg

Bronnen

- Maandblad van Oud Utrecht van januari 1957
- Knipselmap Geertekerk
- Gids en reisboek voor de stad en provincie Utrecht - 1884
- Gesprekken met Pien de Maar en Evelien Kooiman-Dijkstra

Vergadering 7 april

De kerkenraadsvergadering van 7 april was gedenkwaardig, want deze was op een bijzondere locatie.

Omdat de datum was gewijzigd moesten wij uitwijken naar een andere plek dan de Geertekerk en dat werd het Ontvangershuis van de Domtoren. De leden van de kerkenraad druppelden langzaam binnen. Wie niet met het openbaar vervoer kwam en ook niet over bijzondere parkeerfaciliteiten voor het Domein beschikte had even wat moeite om de locatie te bereiken. Maar de moeite werd rijkelijk beloond. Wat zaten we daar prachtig!

Ook gedenkwaardig was dat we in deze vergadering afscheid namen van een zeer actief

kerkenraadslid: Marianne Smits. Zij had voor ons een presentatie over de wijkorganisatie gemaakt. Omdat een beamer ontbrak volgden we die op papier. Een lange periode van opbouw van de wijkorganisatie trok zo aan ons voorbij. We concludeerden dat Marianne veel werk heeft verzet voor het contactledenwerk. Wij zullen haar missen in de kerkenraad!

Verder zijn in de vergadering uiteraard onze activiteiten in het kader van Oekraïne besproken. Daarvoor zal de openstelling van de kerk in ieder geval nog doorgaan tot juni. De aantallen bezoekers zijn sterk wisselend, maar is geen reden om te stoppen.

Het 'groene weekend' van 14 en 15 mei kwam aan de orde. Tot de voorbereiding

behoorde ook nogal wat geregeld met de gemeente Utrecht. Als u dit leest kijken we hopelijk terug op een geslaagd groen weekend!

Tenslotte is gesproken over de vraag of en zo ja hoe in de Geertebrief aandacht kan worden geschonken aan nieuwe leden. De AVG (algemene verordening gegevensbescherming) zit ons hier wat in de weg. Maar gekeken wordt naar oplossingen om toch meer zicht te geven op zaken als groei, dan wel krimp, leeftijdsopbouw e.d. van de gemeente.

*Namens de kerkenraad,
Henny Wind, secretaris.*

Pinksteren en de symboliek van bloemen en kleuren

Met Pinksteren vieren wij de nederdaling van de Heilige Geest, vijftig dagen (de zevende zondag) na Pasen. Het joodse wekenfeest vindt ook vijftig dagen na Pesach plaats, het feest van de eerstelingen van de oogst. Op dat oogstfeest zijn de leerlingen van Jezus bij elkaar en worden zij vervuld van de Heilige Geest. Er verscheen hun iets dat op vuur leek en dat zich op een ieder van hen neerzette.

Het symbool voor Pinksteren is vuur. Symbolen zijn vaak eeuwenoude verwijzingen naar leven, dood, zonde, liefde, trouw. Deze symbolen zijn bijvoorbeeld ook gebruikt in (oude) schilderijen en in glas-in-loodramen.

De kerkelijke feestdagen hebben eigen (symbolische) kleuren en vormen. Paars is de kleur voor de adventstijd met daarbij allerlei 'vormen' van dood naar leven, van donker naar licht. Wit is de kleur van kerst. Paars is ook de kleur voor de veertigdagentijd, van donker naar licht, van dood naar leven. Voor Pasen ook weer wit. En rood is de kleur voor Pinksteren als symbool voor de Geest die bezielt en aanvuurt. Rood is ook de kleur van de liefde, door alle lijden heen, als troost. Bij het bloemschikken kun je die kleuren gebruiken.

Het is mooi als de kleur van de bloemen in een pinksterboeket rood is. Rode rozen (die weer met liefde te maken hebben), gerbera's, anemonen, pioenrozen (die in het Duits Pfingstrosen heten). Jesaja spreekt van de zeven gaven van de Geest: wijsheid, verstand, raad, sterkte, godsvrucht, wetenschap en de vreze des Heren of respect. Bij die woorden kun je ook zelf een symbool of bloem bedenken.

Het is niet mijn bedoeling om te zeggen dat het zó moet. Hoe een boeket ook wordt gemaakt, het is goed en mooi. Zelf heb ik ervaren dat er wat meer diepte in kan komen als je ook zoekt naar betekenissen. Veldboeketten bijvoorbeeld zijn vaak prachtig en vol symboliek. Voor mij heeft het een meerwaarde om erover na te denken: Wat kan ik hier bij doen? Waar kan ik er iets over vinden?

Fien Mollema

Wijkorganisatie

Kijk op de wijk, juni

Stuurgroep

De stuurgroep wijkorganisatie kent een nieuwe samenstelling en stelt zich hier aan u voor.

Rob van der Plaat: Sinds april van dit jaar maak ik deel uit van de groep wijkcontactpersonen. Ik woon samen met Marijke Kools in de Utrechtse binnenstad en ben mijn werkzame bestaan bij Rijkswaterstaat aan het afronden. Ik wil, zodra er wat meer tijd beschikbaar komt, de bezigheden voor deze stuurgroep gaan combineren met de uitvoering van het wijkcontact.

Coby Ouwehand: Sinds 2016 kom ik in de Geertekerk en na mijn verhuizing in 2019 naar Utrecht ben ik vriendin geworden. Ik voel mij inmiddels aardig ingeburgerd in 'het Utrechtse' en in de Geertekerk. Ik ben lid van de cantorij en sinds vorig jaar februari lid van de stuurgroep. Ik hou van het bedenken en organiseren van activiteiten en creëer graag ruimte voor anderen om zich verder te ontwikkelen. Dit doe ik zo-

wel in mijn werk als rouwbegeleider als in mijn vrijwilligerswerk bij Stichting TrösT. Ik draag op deze wijze ook graag een steentje bij aan het opbouwen en onderhouden van de gemeenschap binnen de Geertekerk.

Lietha Scheewe: Wij wonen nu ruim drie jaar in Utrecht en hebben het hier erg naar onze zin. Ik kom uit de kleine remonstrantse gemeente in Alphen aan den Rijn, waar ik veel hand- en spandiensten heb verricht. Inmiddels heb ik ervaren hoe belangrijk het contactledenwerk is. Zij zorgen voor de verbinding tussen de leden/vrienden, belangstellenden, de predikanten en de Geertekerk. Ik voel mij vereerd dat ik de stuurgroep de komende jaren mag ondersteunen. Mocht je vragen hebben, schiet me aan na de dienst. Ik vind het leuk om meerdere mensen met hun ideeën en vragen te leren kennen in de kerk.

Anne van den Hout: In 2019 kwam ik in contact met de Geertekerk en in 2020 ben ik vriendin geworden. Ik kom daar graag met mijn blindengeleidehond Saartje. Met een

hond aan je zijde lukt het niet om onopvallend te zijn in een gemeenschap en dat zorgt ervoor dat jullie me zeker kunnen aanspreken wanneer je vragen of ideeën hebt om de verbinding binnen de gemeenschap een nieuwe impuls te geven.

Vanuit het predikantenteam wordt de stuurgroep wijkorganisatie ondersteund door Claartje Kruijff.

Na illustere voorgangers in de persoon van onder andere Marianne Smits, zullen wij trachten de taken van de stuurgroep met een energieke aanpak gestalte te geven. Wat ons bindt, is dat wij alle vier een 'maatje' hebben gehad bij binnenkomst in de RGU. En dat wij allemaal tot op dit moment contact hebben met ons 'maatje'. Niet omdat het moet, maar omdat het zo'n waardevol contact is.

Een van de belangrijkste taken van de stuurgroep wijkorganisatie is het zorgen voor verbinding. Het omvat een heel essentieel deel van de gemeenschap die we als Geertekerk willen zijn. Het is een uitdaging om het voor een ieder 'goed' te doen. We hopen daar - met jullie steun - in te gaan slagen. Aarzel niet om ons als stuurgroep hierop aan te spreken. In de volgende Geertebrief zullen wij een toelichting geven op onze taken als stuurgroep en de wijze waarop we die in willen vullen.

Anne van den Hout,
lid stuurgroep wijkorganisatie

Diaconale Geluiden en collectes

Oekraïne

Het supportcentrum van Bogdan Bashtovy in Kyiv kent u inmiddels vast wel. De laatste update van de Stichting Oekraïne Kiev Utrecht laat de enorme gedrevenheid en veerkracht zien van Bogdan en zijn medewerkers. Ondanks de afschuwelijke oorlog hebben zij weer iets nieuws bedacht: tweedehands fietsen aanschaffen zodat de jongeren naar hun werk kunnen. In de vorige Geertebrief stond een uitgebreid stuk over het supportcentrum.

Impressie Groen Weekend

Als zaterdag 14 mei op het Geertekerkhof bij alle kramen bijzondere gesprekken ge-

voerd worden... als we van diverse kanten horen dat dit zo'n mooi initiatief is... als de marktkraamhouders zeggen graag bij een volgende gelegenheid terug te komen... dan mogen we terugkijken op een geslaagde Groene Markt!

De fietstocht naar Nieuw Slagmaat en De Moestuin was ook een succes door de passie en gedrevenheid van de mensen die daar werken.

Zondag 15 mei bij de Parkdienst in Schoonhoven vonden we onszelf terug in een groene omgeving waar ds. Lense Lijzen sprak in een prachtige omlijsting van zingende vogels, met als afsluiting een geanimeerde picknick.

Zomerlunch

Op zondagmiddag 3 juli organiseert de Diaconie samen met 'Welkom in Utrecht' een 'zomerlunch'. We nodigen statushouders, asielzoekers en anderen in AZC Oost, Oog in Al en de noodopvang in Utrecht uit om van een vegetarische lunch te genieten bij Geertekerkers thuis. De lunch zal van 13.00 tot circa 15.00 uur duren.

Lijkt het je leuk om voor mensen – bijvoorbeeld een gezin met kinderen, alleenstaande asielzoekers, een ouder echtpaar – een lunch te verzorgen bij jou thuis en op deze manier met hen persoonlijk in contact te komen en ervaringen te delen?

Meld je dan vóór 10 juni aan bij Mary, diaconie@geertekerk.nl. T.z.t. krijg je dan meer informatie over wie er komt en details over het ontmoeten van je gasten. Ook voor vragen kan je met de diaconie contact opnemen.

Oproep van Taal Doet Meer

Helpt u een Utrechter met de Nederlandse taal? Taal Doet Meer zorgt er met 1000 vrijwilligers per jaar voor dat Utrechters kunnen meedoen in de samenleving. Het leren van de Nederlandse taal is een rode draad in dat werk. Taal is nodig om een baan te vinden, met de leerkracht van je kinderen te praten, naar de huisarts te gaan, met een computer te werken of je huiswerk te maken.

Heeft u tijd en zin om een Utrechtse 'taal-leerder' net dat extra steuntje in de rug te geven zodat hij/zij het daarna zelf kan? U bent van harte welkom om als vrijwilliger

bij Taal Doet Meer aan de slag te gaan. We zijn altijd op zoek naar vrijwilligers en vanwege ons ruime aanbod is er vaak een activiteit die bij uw wensen past. Interesse? Vul dan hier het contactformulier in: <https://www.taaldoetmeer.nl/kom-in-actie/word-vrijwilliger/>

Opbrengsten collectes in de afgelopen maanden

6 maart: OikoCredit	€ 486
3 april: INLIA	€ 505
10 april: Voedselbank Oost	€ 1139
17 april: Benin	€ 914

In de vorige Diaconale Geluiden stond een bedrag van € 1000 vermeld voor de op 27 februari ingelaste collecte voor het Supportcentrum van Bogdan Bashtovy (Stichting Oekraïne Kiev Utrecht). Voor dit doel is later nog € 309 binnen gekomen.

Alle gevers: ontzettend bedankt!

Komende collectes

5 juni: Pauluskerk Rotterdam. Ook in Schoonhoven wordt op deze dag voor de Pauluskerk (een vast collectedoel in Schoonhoven) gecollecteerd. De opbrengst van deze collecte zal verdubbeld worden door de Diaconie.

19 juni: Individuele Hulp. Naast de projecten die wij steunen, kan ook voor Individuele Hulp een beroep gedaan worden op de Diaconie.

3 juli: AZC Oog in Al. Op deze dag wordt ook de bovengenoemde zomerlunch gehouden.

7 augustus: Diaconaal Fonds Roemenië. Al 20 jaar onderhoudt de RGU een partnerschap met de unitarische, Hongaars sprekende gemeente in Sfântu Gheorghe.

4 september: Villa Vrede.

*Namens de diaconale commissie,
Mary Kuiper*

Schrijfactie Amnesty International op zondag 12 juni

De prominente Nigeriaanse humanist Mubarak Bala heeft op 5 april 2022 een celstraf van maar liefst 24 jaar opgelegd gekregen. Hij zit sinds april 2020 vast op beschuldiging van godslastering omdat hij een bericht op Facebook plaatste. Daarin sprak hij zich uit over zijn levensbeschouwing. Een rechter oordeelde in december 2020 dat

Bala vrijgelaten moest worden. Maar de autoriteiten in het noorden van Nigeria weigerden dit.

Mubarak Bala zit nu al ruim twee jaar vast zonder toegang tot zijn familie en goede medische zorg voor zijn hoge bloeddruk. Hij heeft zijn advocaat slechts één keer mogen zien. Mogelijk wordt hij mishandeld.

Na afloop van de kerkdienst op 12 juni kan in het kader van de Amnesty schrijfactie een brief worden getekend die gericht is aan de minister van Justitie in Nigeria. Wij roepen hem daarmee op om Mubarak Bala onmiddellijk en onvoorwaardelijk vrij te laten.

Werkgroep Amnesty International

Zomervakanties predikanten

In juli en augustus hebben de predikanten vakantie. In voorkomende gevallen nemen zij voor elkaar waar of is er een vervanger.

ds. Lense Lijzen	4 juli – 31 juli
ds. Marthe de Vries	11 juli – 8 aug
ds. Claartje Kruijff	25 juli – 20 aug

Kerkdiensten

Remonstrantse Gemeente Utrecht
 Geertekerk, Geertekerkhof 23
 Aanvang om 10.30 uur, tenzij anders vermeld

- 29 mei ds. Lense Lijzen
 5 juni Pinksteren
 ds. Lense Lijzen, ds. Marthe de Vries, ds. Claartje Kruijff
 Verwelkomen van nieuwe leden en vrienden. Verteluur/crèche
 12 juni ds. Claartje Kruijff
 Woord en tafel
 19 juni ds. Marthe de Vries
 Doopdienst
 26 juni ds. Lense Lijzen
 3 juli ds. Marthe de Vries
 Afscheid van de kinderen van het verteluur, crèche
 10 juli ds. Claartje Kruijff
 17 juli ds. Antje van der Hoek
 24 juli Do-Re dienst in de Doopsgezinde kerk. **Aanvang 10.00 uur**
 31 juli Do-Re dienst in de Doopsgezinde kerk. **Aanvang 10.00 uur**
 7 aug Do-Re dienst in de Geertekerk.
Aanvang 10.30 uur
 ds. Jesse Gruiters
 14 aug Do-Re dienst in de Geertekerk.
Aanvang 10.30 uur
 ds. Marthe de Vries
 21 aug ds. Lense Lijzen, Woord en tafel
 28 aug ds. Claartje Kruijff

De diensten in de Geertekerk zijn online mee te beleven via <https://live.geertekerk.nl>.

Autodienst

Het is mogelijk om de autodienst in te schakelen.

Is het voor u niet zo gemakkelijk om naar de zondagse kerkdienst te komen? Dan kunt u gebruik maken van de autodienst.

Neemt u daarvoor contact met mij op door een mailtje te sturen naar judithmoesman@gmail.com of te bellen naar 0343 491578. Ik zal u dan in contact brengen met een chauffeur.

Remonstrantse werkgroep West-Betuwe

Evangelisch Lutherse Kerk, Achterstraat 2-4, Culemborg
 Aanvang om 10.30 uur

- 5 juni Pinksteren
 ds. Florus Kruyne
 In de maanden juli en augustus geen diensten
 4 sept mw. Marijke Rosen Jacobsen – van Dam
 Startzondag

Remonstranten Schoonhoven

- Kruispoortstraat 8, Schoonhoven
 Aanvang 10.00 uur
 5 juni Pinksteren
 mw. Marijke Rosen Jacobsen – van Dam
 19 juni ds. Jaap Marinus
 3 juli ds. Wim Lagrouw
 17 juli ds. Kim Magnée de Berg
 14 aug ds. Martijn Junte
 28 aug ds. G. Smink

We vragen per keer een kleine vergoeding: € 3 binnen de stad en € 5 als u buiten Utrecht woont. Als dat bezwaarlijk voor u is dan vinden we daar een oplossing voor. Laat u daar dus niet door weerhouden om de autodienst in te schakelen!

Judith Fournier-Moesman,
coördinator autodienst

Adressen en colofon

Remonstrantse Gemeente Utrecht
 Geertekerk, Geertekerkhof 23
 3511 XC Utrecht
 E: rgu@geertekerk.nl
 website: www.geertekerk.nl
 banknr. NL36 TRIO 0379 5217 84
 t.n.v. Remonstrantse Gemeente Utrecht
 Kerkelijk bureau in de Geertekerk
 T: 030 2340198

Predikanten

Meer informatie op
www.geertekerk.nl/predikanten

Ds. Marthe de Vries

werkdagen: maandag t/m donderdag
 E: marthedevries@dds.nl
 T: 06 22325913 (voor contact graag de voicemail inspreken)

Ds. Claartje Kruijff

werkdagen: dinsdag t/m donderdag
 E: claartjekruijff@ziggo.nl
 T: 06 41526666 (voor contact graag mailen of voicemail inspreken)

Ds. Lense Lijzen

werkdagen: dinsdag t/m vrijdag
 E: lenselijzen@gmail.com
 T: 06 40070518 (voor contact graag mailen of voicemail inspreken)

Vertrouwenscontactpersonen

E: vertrouwenscontactpersonen@geertekerk.nl
 Marieke Fonk T: 06 40845708
 Piet van Leeuwen T: 06 10126466

Diaconale Commissie

Mary Kuiper
 E: diaconie@geertekerk.nl
 banknr. NL69TRIO0379701804
 t.n.v. Penningmeester Diaconale Commissie RGU

Redactie Geertebrief

Barbara Schouten, Gerard van den Berg, Hans van der Waal, Ineke Ludikhuizen, Jan van Aller. Eindredactie: Trudy Schreuder Goedheijt
 E: redactie@geertekerk.nl
 Geertekerkhof 23, 3511 XC Utrecht
 Lay-Out: Jos Verdegaaal, Houten

De volgende Geertebrief

verschijnt 3 september 2022.
Kopij inleveren uiterlijk op maandag 15 augustus 2022 vóór 12.00 uur.